

Vinduer, Døre og Lister.

Godt og billigt Arbejde.
Hugo Øster's Maskinsnedkeri,
Tlf. 216. Thorshavn. Tlf. 216.

er en Formidskelse af Befolkningens Tilvækst.

Overbefolknings-Spøgelset mæret i Virkeligheden den liberale Nationaløkonomi, og Frygten for dette Spøgelse er sivet ned gennem de nationaløkonomiske Teorier og har øvet sin Virkning paa de økonomiske Anskuelser lige til vor egen Tidsalder. Saa længe Frygten for Overbefolkning behersker Sindene, er det forklarligt, at man har vanskeligt ved at faa Øje paa den Betydning, det har at økonomisere samfundsmæssigt med de menneskelige Produktivkræfter. Menneskeøkonomi trænger ikke igennem, saalænge man ikke ser den egentlige Ulykke i, at der er for mange Mennesker i Verden.

I vore Dage maa Nationaløkonomien vel betragtes som frigjort for Overbefolkningsfrygten, og saa snart dette er Tilfældet, trænger det nye Synspunkt sig frem, at Samfundet ikke har Raad til at odde med de menneskelige Produktionsværdier. Det er umuligt for Nationaløkonomien at komme uden om dette Synspunkt og Socialpolitikken melder sig da med sine Krav om positiv Virksomhed for at fremme hele Samfundets økonomiske Vel. Socialpolitiske Foranstaltninger bliver ikke længere et Offer, som bringes paa de humane Følelsers Alter, de bliver en uomgængelig Nødvendighed for et Samfund, som vil holde sig paa Højde med andre Samfund i produktiv Evne og økonomisk Udvikling. Den svenske Professor Gustaf Steffen, som allerede kort er citeret ovenfor, skriver i sin Bog »Sociale Studier«: »Det er ikke alene i Krig, at en moderne Stats Tilværelse er afhængig af, at den kan marchere op med Armeer af Kvalitets-Soldater. Ogsaa i den internationale Konkurrence om Afsetningsomraader og i den almindelige økonomiske Kraftmaalning mellem Landene bliver den selvhævdende og i sit Fag grundigt uddannede Arbejder en stadig mere afgørende Faktor. Det er ikke Landene med de »billigste« og mest slavesindede Arbejderkategorier, som med den største Tryghed kan se deres økonomiske Fremtid i Møde; men det er Landene med de teknisk dueligste, organisationsvilligste og i deres Virksomhed dybest interesserede Arbejdere, Arbejdere, som gennem deres Medborgerrettigheder og Medborgerpligter er besejdede af den stærkeste Samfundsfølelse«.

Det var i 1905, Steffen skrev den Bog, hvorfra dette Citat er hentet, og Bogen er som Helhed et Vidnesbyrd om, hvor dybt han føler, at Samfundet trænger til vidtgaaende Socialisering af Hensyn til Fremtidens økonomiske Udvikling. Steffen er en af de Socialøkonomer, der stærkest har givet Udtryk for denne Tankegang, men han staar paa ingen Maade alene. De samme Anskuelser møder man fra engelsk og tysk Side, og som Grundprincip deles disse Anskuelser sikkert ogsaa af de fleste danske Nationaløkonomer.

Nye Synspunkter har vanskeligt ved at trænge igennem, det er en almindelig Erfaringsregel,

men i dette Tilfælde kan man forhaabentlig regne med det modsatte. Selve Krigens Lære vil bidrage til aabne Øjnene hos mange. Krigen er den store Ødelegger, af Menneskeliv og Menneskeværdier. Det Samfund, der skal søge at bygge op, hvad Krigens har ødelagt, vil med en Naturløvs Nødvendighed tvinges over i Menneskeøkonomi. Og Vejen hertil kan kun gaa gennem en planmæssig og maaltbevidst Udvikling af Sociallovgivningen.

Under disse Forhold er der Grund til at tro, at Socialpolitikens økonomiske Nødvendighed vil blive en Sandhed, der staar klar ikke alene for den teoretiske Videnskab, men ogsaa for Statsmanden og den praktiske Organisator af Samfundets økonomiske Liv. Alle Efterretninger fra store og smaa Lande om økonomiske og sociale Udviklingslinjer er talende Vidnesbyrd derom.

Býarstjórnarvalið 1 Keypmannahavn.

Javnaðarmenn vinna stórsigur.
Keypmannahavnararnir söpa
Vinstra heilt út úr býarstjórnini.

Frá Keypmannahavn frættist um hitt stóra kommunala valið, hin 12. mars í ár:

Javnaðarmenn hava vundið stórsigur við kommunuvalið. Teir hava nú 35 av 55 monnum í býarstjórnini, aftur innóti at teir fyrr høvdu 31 manns.

Annars sær valúrslitið soleiðis út:

Javnaðarmenn	35
Høgra	16
Radikalir	4
Vinstra	0

Fyrr vóru í býarstjórnarráðnum: 31 javnaðarmenn, 17 høgra, 6 radikalir og 1 vinstramaður.

Sjálvandi var hesin stórsigur fagnaður av arbeðaraflokkinum, sum í stórari mýgu samlaðust framman fyri blaðstjórnina hjá »Social-Demokraten« og heilsaði teim monnum, ið her hava gingið á odda fyri at vissa arbeðarunum meiralutan í Keypmannahavnar býarstjórnarræði. Her vóru røður hildnar, og her takkaðu teir valdu býarstjórnarlimirnir mýgvuni, ið á hesum degi hevði greitt sína ábyrgð, og vísaa javnaðarmonnum henda stórsigur í Høvuðstaðnum. Slik gleðis- og fróðisrøp hava neyvan høyrst, síðan Borgbjerg á sinni í 1895 rópti út á ráðhúsplássið: »Jensen er valgt!«

Bónðaflokkurin vinstra er nú heilt ríkin út úr Keypmannahavn, teir radikalir mistu triðingina av sínum »veldi« og høgra fjarðar so líandi út.

Keypmannahavn er tryggasta borg javnaðarflokksins, tað sýnur valúrslitið hin 12. mars í ár. Á Frederiksberg gingu javnaðarmenn nærur 4000 stemmur fram í stemmutali. Har hevur høgra hin størsta flokk. Høgra fekk 11 mandatir, javnaðarmenn 7 og teir radikalir 1. Sjálvt um hesin býurin er nakað »konservativur«, so eru tó ongur vónir fyri Vinstra at fáa fót inn í kommunalevndina.

Annars hava javnaðarmenn vundið so nógv fram við kommunuvalini yvir alt landið, at einki er at ivast í, at stórt streymiskifti verður í donskum politikki við næsta ríkisdagsval.

Fiskiskapsmenning í Canada við ávíki á okkum sjálvar.

Lakafrystingin er nú í royndum á mongum staðum, og til tykjust at vera aðrir mátar enn hin tilfiska »Ottesens Metode«. Eitt canadablað skrivur fyrri stutt síðani fylgjandi, sum neyvan sipar til hin ottesenska frystingarmátan:

»Tann nýggi lakafrystingarmátin, sum sagdur er varðveita allan hin náttúruliga góða roykin og smakkinn á fiski, júst sum um hann var nýkominn úr sjónum, er enn á royndarstøðinum, men tað er væntandi, at fiskahandilsfelagini taka við hesum mátanum, so úrslitið verður av vitttrókanði týðningi fyri hin atlantiska fiskiskapin. Í hesi síðst farnu trý árinu hevur »Biological Board of Canada« skipað fyrri royndum, sum hava til endamáls at fáa í lag ein frystingarmátan, ið kann varðveita hini upprunligu evni, royk og smakk fiskins og útvega honum marknað á bestu staðum langt inni í landinum. Tað verður sagt, at »The Board« nú hevur framt ætlan síná, og at ein royndarfarnur av hýsu tilgjord eftir hesum nýggja mátanum er sendur til Toronto og lagdur til solu har. Úrslitið royndist yvir allar vónir vel.

Ja, Halifax royndarstøðan hevur enn tá arbeitt meiri enn vanligi tíð fyri at framleiða nógmikið av »ice fillets«, t. e. frýstir rygglundir, til eftirspurnan. Hesin nýggi frystingarmátin tekur við í somu stund, sum fiskurin kemur úr sjónum. Mátin er einfaltur og hvør ein fiskimaður er forur fyri at nýta mátan, tá hann fær frágreiðing. »The Biological Board« hevur vón um, at so brátt sum mátin er gjordur almánakunnugur, vilja fiskahandilsfelagini gera seg út við teim neyturvilgum tølum, sum ikki eru dýr. Tað sigst at »ice fillets« goymdir í kaldari goymslu í 8 mánaðir og so tinaðir á steikjupannuni ikki kennast frá ferskari hýsu, sum er nýfingin úr Atlantshavinum.

Tað er væntandi, at hesin nýggi frystingarmátin verður atvoldin til, at nýggir marknaðir, har millum præriulondini í vestara Canada opnast fyri fiski úr Atlantshavinum.

Mr. W. A. Found, stjórnarráðharri fyri fiskiskapi, hevur latið komið í orð, at tað man fara at vera lítill ivi um, at hesin bráfrýstingarmátin kemur at kolvelta allan fiskivinnuvegin. Hin canadiska stjórnarsjónin er í endurbót og hon hevur í hyggju at geva reglugløgna lærdóm við fiskiroyndarstøðinara.

Hjá okkum verður ovlitið givið getur eftir, hvat menn burturi í øðrum londum havast at víðvikandi fiskiskapinum. Tað er ikki bert Canada, sum starvast av ítarst evnum fyri framfandi í hesari vinnu, óll mentaði lond, har fiskiveiðan hevur nakran týðning, gera tað sama, bert vit í Føroyum slita enn barnaskógvarnar. Vert er at gáa eftir, at Canadamenn leggja so avgerandi stóran dent á kunneleika- og upplýsingarmálini við ávíki á fiskidriftina. Tað hevur í forðum verið eitt orðtak og nærur ein tránarsetn-

ingur her hjá okkum, at tess óvítugari, tess mentunnarleysari og tess »róttagutari« ein maður var, tess betri fiskimaður varð hann. Hendan áskoðan er væl við at hvørva nú, men ovlitið verður tó gjørt. Í fjor kom ríkisloyvi til, at her skuldi verða settur ein fiskiráðgevari, ið kundi hava á hondum ymis mentunnarmál og handilsmál; men enn hava vit ikki sæð mannin og enn minnið málini.

Her verður veidd ein óføra stór fiskarúgva eftir fiskimannatalinum, og hon kann ivaleyst verða nógv stórri, tá vit, sum tilfælað er við Føroya fiskilánsgrunn, fáa ein betri og stórri fiskiflota; men tað, sum minst líkamikið umvarir, ja enn meira umvarir, er, at fólkið og landið kemur tilgøðar alt tað vírið, sum í fiskinum er, tá hann verður tikin úr sjónum. Í hesari stund eru einir 3000 manns á fiskiveiðu við smáum, fyrri ein part ovmannaðum skipum, og hitt besta úrslitið er, at fingið verður saltfiskavírið í fyrsta stórsoluprís fyri kropparnar á torskinum; meðan alt hitt: høvd og slógv, fer aftur í havið. Verður hendaðan úrtøkan borin saman við hana, ið fæst úr fiskinum eftir hinum nýtska atburðinum, er tað ivasamt, hvørt vírið ið hægri er, tað sum inn verður tikið, ella tað sum út verður blakað. Her er stór fiskiveiða, men eingin verk-smiðjadrift grundað á fiskatilfær, og tað er eftir teiri áskoðan, aðrir menn hava, eitt stórt ódómi. Við tí fiskiflota, vit nú hava, gerst ikki stórt meira burtur úr, enn gjørt verður; tað er tí eitt slóðbrótaverk, teir menn fremja, sum gera silt til at stýja Føroya Fiskilánsgrunn; men tines kemur hitt holla mentunnararbeið, sum eingin vinnuvegur í nútíðini kann vera fyrri uttan, um hann skal standa seg í kappinum. Tíðin er longu inni til tess at hugsa um at stovna her í Føroyum ein fiskimannaskúla, har fiskimenn, umframt vanligar kenslugreinar kunnu fáa upplýsingar um alt særfróðisligt, sum víðkemur fiskidriftini. At ein tilfiskur skuli kemur innan langt um líður, er ivaleyst; men um Føroyingar sjálvir koma at ráða fyrri honum, kemur ann uppá, um okkara land og fólk hevur vilja til at bera kostnaðin av honum.

Menning og óking av fiskidriftini tykist at vera Canadamonnum mikið umverdar nú fyrri stund.

Í íslenska fiskiblaðnum »Egir« skrivur J. E. Boggild fylgjandi áhugaverdu tíðindagrein um fiskidriftina í Canada: »Í nr. 8 av »Egri« 1928 er sagt frá nokrum av tí, sum tann nevnd, ið ransaka skuldi, hvat gerast kundi fyri at økja um veiðumongdina í Canada, hevði avrikað. Í miðjum meimánaði leyk hendaðan nevnd starvi sínum og legði fram frágreiðingar, sum vóru 5700 vælskrivaðar síður.

Úrslitið úr stovrum nevndarinnar er nú farið at koma undan kavi, har sum serstøk fiskimálaráð eru stovnaði og hin nývaldi fiskimálaráðharrin hevur lagt fram bráðfengisreglur, sum gingið skal vera eftir til at økja um veiðuna og gagnsnýta hana, so at hon gevur góðar úrtøku og gott ummáli, tá farið verður at vinna eftir hesum reglum.

Eftir hesum bráðfengisreglum er aðalmiðið at fara fram eftir teimum bestu reglum við gagnsnýting veiðunnar og koma á fót royndarstøðum og námskeið-

um, har sum særfróðingar greiða frá og sýna fiskimønnum hinar nýggjastu atburðirnar til tess at fáa sum mest vírið burtur úr fiskaveiðuni. Serstakliga verður lagdur dentur á at undurbúgva hinar ymsu fiskiveiðumsjónarmenninar so, at teir vera starvi sínum vaksnir. Við val av hesum nýggju embætismønnum verður serstakliga farið eftir, at teir hava starvast í fiskiframleiðsluni og tinasavna sær meira kunskap á fiskiveiðunámsskeiðum. Ætlan er at hesir menn bæði skulu kenna fiskimønnum torvilgan kunneleik, og at teir skulu virka í øðrum upplýsingarstarvsemi, teimum til handa, sum fáast við fiskiveiðu, fiskatilvirkun og fiskasolu.

Umframt hetta skulu fáast til vegar lærubokur, og fiskiblað skulu vera deild út millum fiskimanna. Í tilfiskur ritum verður skrivað um tvey ymsu fiskaslógini og skelfiskarnar; har verður eisini at siga frá á hvønn hátt fiskurin best verður fríðaður.

Allmánnafyrilestrar skulu verða hildnir, sum eisini verður stýrt fyri, at menn sum, óll hesi starv skulu inná fáa hægsta lærdóm, ið fáast kann um evnið.

Strongt verður á, at hava eftirlit við saltfiskavirknini, royking, niðursjóðing á øllum stigum, og alt gjørt til tess at koma fiskavorum úr Canada á hátt stig og harvið tryggja teimum góðan avsetning.

Eisini verður roynt at fáa í lag samvinnu millum teir, sum dríva fiskivinnuvegin, bæði hvat fiskasolu og vorukeypi til útgerðar viðvikur.

Vantandi er at nógv verður skrivað um hetta mál í canadiskum bløðum í nærmastu framtíð.

Fiskiskapur Noregs.

(Eftir »Fiskets gang« 13. mars). 9. Mars í ár var veiðan tilsamans 27,5 milliónir av torski og vág hon 81529 tons. Av hesari víðu eru 57833 tons farin í salt, 20652 tons eru upphogd til turksk og restin beindt fyri á annan hátt. Henda veiða er um ein triðjapart stórri enn hitt besta árið í tvey síðst farnu 10 árin.

Fiskiskapur Ísland-
inga. 28. februar vóru veidd 6760 tons innóti 3890 tonsam um sama mundið í fjor.

Úr Føroyum.

Thorshavn.

Skipafelagið Føroyar.

»Havhestur«, ið hevur verið í Aalborg eftir cement, hevur í Hull fingið fullan farm. Hann kann ventast hegar í dag.

»Tjaldur« var heldur leingi um ferðina frá Keypmannahavn hesaferð vegna ísvíðurskiftini, ið enn forðu út- og innsiglingini til Keypmannahavnar. Fyrst legði »Tjaldur« út leygarmorgunin, so aftur frá Helsingør sunnarmorgunin, men ikki fyrr enn miðvikudagin var hann reiduliga leysur úr ísveininginum, og var tí ikki her fyrr enn fríggjakvöldið. Tað var 8 dagar um ferðina, ið annars verður greidd í 60 tímar.

Plantagen.

Vi har modtaget følgende:

I denne Tid mærker man Foraarsatvælden rundt omkring i de private Anlæg. Arbejdet i Haver og Anlæg er begyndt, Foraarsiden er inde og Vejret er ogsaa saa fint, at det næppe kan ventes at blive bedre om Sommeren. Beklageligt er det derfor, at man ikke endnu